

הלכות משלוח מנות איש לרעהו, מתנות לאביונים, וסעודת פורים

מתוך שלחן ערוך המקוצר - אורח חיים חלק ג' סימן קכ"ג

[א] חייב כל אדם לשלוח לכל הפחות לאדם אחד שתי מנות, דכתיב {א} ומשלוח מנות איש לרעהו, משמע שתי מנות לאחד. וכל המרבה לשלוח מנות לרעים הרי זה משובח {ב}. ומכל מקום מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעים, כי אין שמחה גדולה ומפוארת לפני הקדוש ברוך הוא, אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות, והמשמח לב האֲמָלָלִים האלו מְדַמָּה בשכינה, שנאמר {ג} להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים {ד}:

[ב] לא נקרא מנות אלא דבר שראוי לאכול כמות שהוא בלי תיקון, כגון בשר ודגים, מבושלים ולא חיים. (ויש סוברים שכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד, יוצאין בו ידי חובה). או מיני מתיקה או פירות או יין ודבש וכיוצא בהן ממיני אוֹכְלִין או משקין. ומצות משלוח מנות ומתנות לאביונים, ביום ולא בלילה {ה}. ואין חוששים מלשלוח באמצעות ילדים קטנים {ו}:

[ג] כל אדם אפילו עני שבישראל המקבל צדקה, חייב ליתן לכל הפחות שתי מתנות לשני עניים, דהיינו מתנה אחת לכל אחד, דכתיב {ז} ומתנות לאביונים, משמע שתי מתנות לשני אביונים {ח}. ואין מדקדקין במעות פורים (דהיינו לחשוד אם הוא רמאי) אלא כל הפושט יד ליטול נותנים לו. ומי שהוא במקום שאין שם עניים, יעכב את המעות אצלו עד שיזדמנו לו עניים או ישלחם להם {ט}:

[ד] גם הנשים חייבות במשלוח מנות ומתנות לאביונים. משלוח מנות, תשלח אשה לאשה ואיש לאיש, אבל מתנות לאביונים יכולה גם אשה לשלוח לאיש וכן בהיפך. והמנהג שהנשים הנשואות, סומכות על משלוח מנות של בעליהן, וכן הבנים והבנות הסמוכים על שולחן אביהם. וטוב להחמיר {י}:

[ה] חייבים לאכול ולשתות ולשמוח ביום פורים, וגם בלילו ישמח וירבה קצת בְּסֻעֻדָּה. וכשחל במוצאי שבת אף שחובה לעשות בשבת סעודה שלישית, ימעט קצת באכילתו ביום כדי ליתן מקום לסעודת ליל פורים. ומכל מקום בסעודה שעושין בלילה אין יוצאין ידי חובתם, ועיקר הסעודה מצותה שתהא ביום, דכתיב {יא} ימי משתה {יב}. ומנהגינו לעשותה לפני הצהרים (מוקדם יותר משאר ימות השנה), כדרך שעשתה אסתר בשחרית {יג}. הלכך אחר שמסיימין התפילה, סועדין מעט פת שחרית, ועוסקים במצוות היום משלוח מנות ומתנות לאביונים, ומתקבצים כל בני הבית לסעודה {יד}. וראוי להדליק נרות שעה דרך שמחה, גם בסעודה שביום. ויפרוש וילון על החלונות כדי שיאירו הנרות. וטוב לעסוק קצת בתורה קודם שמתחיל הסעודה, וסמך לדבר ליהודים היתה אורה {טו}, ודרשו חכמינו ז"ל {טז} אורה זו תורה {יז}. ומנהגינו שבכל פעם ששותה (חוץ מכשמתחיל לשתות, מפני שמברך בורא פרי הגפן) אומר למסובין תחילה, ארור המן, והם עונים ברוך מרדכי. וכן ארורה זרש, ברוכה אסתר. ארורים אויבים, ברוכים ישראל. או הוא אומר ברוך מרדכי, והם עונים ארור המן, וכן כולם {יח}:

[ו] כיון שכל הנס היה על ידי יין, ושתי נטרדה במשתה היין ובאה אסתר במקומה, וכן עניין המן ומפלתו היה על ידי יין, לכן חייבו חכמינו ז"ל להרבות בשתיית יין. ואמרו חייב אֲנִישׁ לְפָסְקִי בְּפֻרְאָ, עד דלא יֵדַע בין ארור המן לברוך מרדכי. ולפחות ישתה יותר מהרגלו כדי לזכור את הנס הגדול וייען, ומתוך שיישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי. ואולם מי שהוא חלוש בטבעו, וכן מי שיודע בעצמו שעל ידי כך יזלזל חס ושלום באיזו מצוה, בברכה או בתפילה שיבא חס ושלום לקלות ראש, מוטב שלא יתבסס, וכל מעשיו יהיו לשם שמים {יט} (ועיין עוד לעיל סימן צ"ח סעיף ט', וסימן ק"ו סעיף ו'):

[ז] אֶבֶל אפילו תוך שבעה, חייב במתנות לאביונים וגם לשלוח מנות לרעהו, ומכל מקום לא ישלח דברי תפנוקים העשויים לשמחה. אך לאבל על אביו או אמו, אין שולחין מנות כל שנים עשר חודש אפילו דבר שאינו של שמחה. ולשאר קרובים, עד שלשים יום. (ואם טעו ושלחו לו, מותר לקבל אפילו הוא תוך שבעה {כ}). אם הוא עני, מותר לשלוח לו מעות או שאר דבר שאינו של שמחה. ואם אין במקום ההוא רק האבל עם אחד, חייב לשלוח לו כדי לקיים מצות משלוח מנות {כא}. אם שולחים לאשת האבל, אין קֶפֶּ-יֵדָא. וכן בהיפך כשהיא אבלה ושולחים לבעלה {כב}. ודין אונן, עיין לעיל סימן קכ"ב סעיף כ"ט:

[ח] מנהגינו שלא לעשות מלאכה בפורים (דהיינו הפרזים ב"ד, והמוקפים ב"ו). ומי שעושה בו מלאכה, אינו רואה מאותה מלאכה סימן ברכה לעולם, ומנדים אותו. ועל ידי גוי, מותר. ומותר לכתוב אפילו אגרת שלום, וכן חובותיו וכל דבר שאינו צריך

עיון גדול, וכל־שכן לכתוב דבר מצוה כגון חידושי־תורה פירושים ופסקי הלכה, או לעשות שאר דבר מצוה. כמו־כן לצורך פורים, מותר לעשות אפילו מלאכות גמורות {כג}:

[ט] יום ט"ו באדר, נקרא בערי הפרזות שושן־פורים. אין נופלין בו על פניהם, ואין אומרים אל ארך אפים ולא למנצח, ואסור גם בהספד ותענית {כד}. ויש אומרים שחייבים בו קצת משתה ושמחה {כה}. אבל אין אומרים בו על הנסים {כו}:

[י] יום י"ד וט"ו שבאדר הראשון, גם כן אין נופלין בהן על פניהם, ואין אומרים אל ארך אפים ולא למנצח, ואסורין בהספד ותענית, ויש אומרים שמותרים בהספד ותענית. ויש אומרים שחייבים להרבות במשתה ושמחה בי"ד שבאדר הראשון, ואין נוהגין כן {כז}:

[יא] כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון, כגון ירושלם עיר קדשינו ותפארתינו, קורין בהן את המגילה בט"ו באדר, וכן מקיימים יתר המצוות של יום פורים. ופרטי דיניהם מבוארים בשלחן ערוך סימן תרפ"ח {כח}. וכשחל ט"ו בשבת, מתחלקות מצוות פורים לשלושה ימים (ועל כן קוראים אותו בשם פורים משולש). קריאת המגילה ביום ששי, וכן מתנות לאביונים, ואין נופלים בו על פניהם. קריאת ויבוא עמלק, ביום שבת. דהיינו שאחרי פרשת השבוע, מוציאים ספר־תורה שני וקוראים בו ויבוא עמלק. ומפטירים ותהי המלחמה חזקה על פלשתים, שהיא הפטרת פרשת זכור שקראו גם בשבת שעברה. ואומרים ביום זה על הנסים, בתפילה ובברכת־המזון. ושואלין ודורשין בעניין היום. ובמנחה אין אומרים צדקתך. סעודת פורים, עושים ביום ראשון, וכן משלוח מנות, ואין נופלים על פניהם (אבל בערי הפרזות, נופלים על פניהם ביום זה). ומותרים הם בעשיית מלאכה, הן ביום ששי הן ביום ראשון (אבל בערי הפרזות, אסורים במלאכה ביום ששי, כדלעיל סעיף ח') {כט}:

[יב] מה שדרשו חז"ל שכל המועדות יהיו בטלים, חוץ מחנוכה ופורים {ל}, הכוונה בזה שטעמם של חנוכה ופורים אינו בטל. כי בכל דור ודור עומדים אויבינו עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם. מה שאין כן יתר המועדים, שטעמם הפשטי בטל, כי הם זכר ליציאת מצרים, וכבר בטלו המצרים ושעבודם. אבל המועדים עצמם, חלילה שיבטלו, כי אפילו אות אחת לא תיבטל מתורתנו הקדושה לנצח {לא}:

+ הוסף תגובה חדשה

תגובות:

בטעינה...

+ שלח משוב

[מפת אזור](#) | [חזור למעלה](#) | [צור קשר](#) | [חזרה למסדרות מתכנן יבוא](#)

זכות לימוד התורה בנוסח תימן ושימור המסורת והחייאת מורשת תימן
תעמוד לתורמים היקרים נאמני עדת תימן לברכה והצלחה ישועה ורפואה ומילוי כל משאלה.

תרום בשמחה ללימוד ילדי תימן

להפקיד או העברה בנקאית לחשבון הת"ת: מבשר טוב, בנק מרכנתיל, סניף גאולה 635 ירושלים. מספר חשבון 55631

לפרטים נוספים להתקשר לטלפון [050-4148077](tel:050-4148077) תזכו למצוות עם שפע ברכה והצלחה.

אם יש בקשה מיוחדת לתפילת הילדים [שלחו הודעה](#). אפשר גם בווטסאפ 054-2254768

מתימן יבוא הישיבה המרכזית לבני עדת תימן. ירושלים רחוב תרמ"ב 6. טלפון: 02-5812531 דוא"ל: mtyavo@gmail.com email: פקס: 077-

4448207 חשבון בנק הדאר: 4874867

מבשר טוב - ת"ת לבני עדת תימן רחוב יחזקאל 46 ירושלים. גני ילדים רחוב ארץ חפץ 112 כניסה ב ירושלים.

דוא"ל: mtyavo@gmail.com email:

לייבסיטי - בניית אתרים